

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 274/2026-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Kralevich capital group s.r.o.**, Súmravná 20, Bratislava, IČO 50 626 001, právne zastúpenej BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., Laurinská 4, Bratislava, proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-5S/32/2022 (pôvodne Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5S/32/2022 a sp. zn. 5S/62/2021) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-5S/32/2022 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Správnemu súdu v Bratislave **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. BA-5S/32/2022 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **500 eur**, ktoré **j e** jej Správny súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Správny súd v Bratislave **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **1 014,41 eur** a zaplatiť ich jej právnej zástupkyni do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. apríla 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 38 ods. 2 Listiny

základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejedanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom správneho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5S/32/2022 (pôvodne krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5S/32/2022 a sp. zn. 5S/62/2021). Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd prikázal správnemu súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov a priznal jej primerané finančné zadosťučinenie 5 000 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 9. apríla 2021 pôvodne krajskému súdu správnu žalobu, ktorou sa domáhala zrušenia rozhodnutí Okresného úradu Bratislava, odboru výstavby a bytovej politiky a Mestskej časti Bratislava-Ružinov. Veci bola pridelená najprv sp. zn. 5S/62/2021.

3. Administratívne konanie začalo v roku 2019, kedy Mestská časť Bratislava-Ružinov (ďalej len „stavebný úrad“) listom z 20. novembra 2019 vyzvala sťažovateľku na podanie žiadosti o dodatočné stavebné povolenie s doložením dokladov, ktorými by preukázala, že stavba je zrealizovaná v súlade s verejným záujmom chráneným zákonom a ostatnými predpismi. Sťažovateľka rozporovala, že by malo ísť o nepovolenú stavbu. Stavebný úrad rozhodnutím z 12. októbra 2020 nariadil sťažovateľke odstrániť objekt posúdený ako stavba „*Zázemie súkromnej pláže*“ v lokalite Zlaté piesky v Bratislave. Okresný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky (ďalej len „žalovaný“) rozhodnutím z 8. marca 2021 odvolanie sťažovateľky zamietol a rozhodnutie stavebného úradu potvrdil.

4. Po podaní správnej žaloby krajský súd uznesením z 26. apríla 2021 vyzval sťažovateľku na doplnenie jedného vyhotovenia napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy a plnomocenstva udeleného zvolenej advokátskej kancelárii.

5. Krajský súd uznesením z 15. júna 2021 žalobu odmietol, pretože sťažovateľka ju nedoplnila v stanovenej lehote. Sťažovateľka podala proti tomuto uzneseniu kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol Najvyšší správny súd Slovenskej republiky uznesením z 27. januára 2022 tak, že napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že krajský súd postupoval nesprávne, keď žalobu odmietol a jeho postup bol formalistický.

6. Po vrátení veci jej bola pridelená nová sp. zn. 5S/32/2022. Krajský súd 2. marca 2022 vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za správnu žalobu a 9. marca 2022 vyzval žalovaného na podanie vyjadrenia k žalobe. Sťažovateľka v určenej lehote uhradila súdny poplatok.

7. Krajský súd 19. apríla 2022 doručil sťažovateľke vyjadrenie žalovaného. Sťažovateľka podala svoje vyjadrenie 29. apríla 2022, ktoré súd 7. júna 2022 zaslal žalovanému. Uznesením zo 6. júna 2022 krajský súd zamietol návrh sťažovateľky na priznanie odkladného účinku správnej žalobe. Krajský súd 8. decembra 2022 preposlal žalovanému vyjadrenie sťažovateľky.

8. Podľa elektronického súdneho spisu krajský súd a neskôr ani správny súd odvtedy nevykonali žiaden procesný úkon. Vec bola štyrikrát prerozdelená v dôsledku dodatku k rozvrhu práce.

9. S účinnosťou od 1. júna 2023 došlo k prechodu výkonu súdnictva vo všetkých veciach, v ktorých je daná právomoc správnych súdov, z krajského súdu na správny súd.

10. Uznesením č. k. II. ÚS 274/2026-14 zo 6. mája 2026 ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

11. Podstatou argumentácie sťažovateľky je námietka, že správny súd a predtým krajský súd boli nečinné, keď za 5 rokov konania vykonali len niekoľko úkonov. Správny súd (ako aj krajský súd) týmto postupom porušil označené práva sťažovateľky podľa ústavy, listiny a dohovoru.

12. Predmetom napadnutého konania je správna žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, ide teda o bežnú agendu správnych súdov bez prvkov právnej alebo skutkovej zložitosti. Skutkový stav veci bol ustálený už v administratívnom konaní, preto v správnom súdnom konaní nie je potrebné komplikované dokazovanie. Ani prípadná faktická a právna náročnosť by nemohla ospravedlňovať celkovú dĺžku napadnutého konania – obdobie 5 rokov, keďže krajský súd a ani správny súd doteraz nevykonali žiadne procesné úkony smerujúce k meritórnemu prejednaniu veci.

13. Podľa názoru sťažovateľky ona sama neprispela k predĺženiu konania. Priznáva, že na jej strane došlo k administratívnomu pochybeniu, keď k žalobe nebolo pripojené plnomocenstvo a kópia jedného vyhotovenia napadnutého rozhodnutia. Táto chyba však mohla predĺžiť konanie nanajvýš o dva – tri týždne, ale nie desať mesiacov.

14. V prejednávanej veci došlo k neefektívnemu postupu krajského súdu hneď po podaní žaloby, ktorú krajský súd odmietol, čím sa sťažovateľke odňala možnosť konať pred súdom. Z tohto dôvodu bolo uznesenie krajského súdu zrušené a vec vrátená krajskému súdu. Čas konania na inštančne nadriadennom súde v prípade zrušenia rozhodnutia z procesných dôvodov ide aj na „vrub“ súdu, ktorému sa rozhodnutie zrušilo (IV. ÚS 691/2025, bod 28). Odkedy vec prešla na správny súd, tento je úplne nečinný. Celé konanie je tak v podstate nepretržite poznačené striedajúcimi sa obdobiami nečinnosti a nesústreďenej činnosti krajského súdu a správneho súdu.

14. Sťažovateľka požaduje finančné zadosťučinenie 1 000 eur za jeden rok trvania konania s prihliadnutím na to, že prejednávaná vec má pre ňu osobitný význam. Napadnutým rozhodnutím bolo nariadené zničenie jej majetku, ktoré bolo k dnešnému dňu už zrealizované, keďže predmetný objekt bol prostredníctvom výkonu rozhodnutia odstránený. Aj keď uvedené sa už napraviť nedá, sťažovateľka sa eventuálne môže domáhať náhrady škody, k čomu však potrebuje, aby správny súd už o jej žalobe rozhodol.

III.

Vyjadrenie správneho súdu

15. S poukazom na vyjadrenie zákonnej sudkyne predsedníčka správneho súdu vo svojom vyjadrení zdôraznila, že zásadný vplyv na rýchlosť napadnutého konania má personálna poddimenzovanosť správneho súdu a zároveň vysoký nápad vecí vrátane tých, ktoré boli prevzaté zo správnych kolégií krajského súdu, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre.

16. Zákonná sudkyňa podala prehľad úkonov v napadnutom konaní, ktorý zodpovedá chronológii uvedenej v bode I tohto rozhodnutia. Predmetná vec je v súčasnosti zaradená na vybavenie podľa poradia nápadu. Spis bol delimitovaný z krajského súdu na správny súd 7. júna 2023

a zákonnej sudkyňi bola vec pridelená 21. mája 2024. Ďalej uviedla, že si je vedomá celkovej dĺžky konania; táto je však dôsledkom objektívnej zaťažnosti správneho súdu vzniknutej reorganizáciou výkonu správneho súdnictva a prevzatím rozsiahlej agendy z pôvodne príslušných krajských súdov na novozriadené správne sudy. Dodala, že po vykonaní nevyhnutných procesných úkonov predpokladá nariadenie pojednávania vo veci v priebehu septembra 2026.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

17. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

18. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, III. ÚS 695/2025).

19. Predmetom napadnutého konania vedeného správnym súdom je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného na základe správnej žaloby vo veci rozhodnutia o odstránení stavby sťažovateľky. Ústavný súd neidentifikoval prvky skutkovej ani právnej zložitosti veci. Predmetná vec je bežnou súčasťou rozhodovania správnych súdov v systéme správneho súdnictva.

20. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v napadnutom konaní, ústavný súd vychádzal z chronológie napadnutého konania a nezistil, že by svojím správaním zásadne prispela k jeho doterajšej dĺžke. Opomenutie sťažovateľky v podobe nepripojenia kópie správneho rozhodnutia a plnomocenstva nemožno hodnotiť ako také, ktoré by vo väčšej miere malo spôsobiť doterajšiu dĺžku konania.

21. Napokon ústavný súd pristúpil k posúdeniu postupu súdu. Konanie v predmetnej veci začalo podaním správnej žaloby 9. apríla 2021. Hneď v úvode napadnutého konania sa prejavil neefektívny postup krajského súdu, keďže jeho rozhodnutie o odmietnutí žaloby z 15. júna 2021 bolo uznesením kasačného súdu z 27. januára 2022 posúdené ako nedôvodné a formalistické, v dôsledku čoho bola vec vrátená späť krajskému súdu. Tým sa konanie predĺžilo o 7 mesiacov. Následne krajský súd vykonával procesné úkony viacmenej plynulo. Predmetná vec bola správne súdu pridelená 7. júna 2023 po jeho zriadení s tým, že aktuálna zákonná sudkyňa ju má pridelenú od 21. mája 2024. Z vyjadrenia správneho súdu vyplýva, že v danej veci je naplánované pojednávanie na september 2026. Vychádzajúc z uvedeného, možno konštatovať, že napadnuté konanie trvá (v čase rozhodovania ústavného súdu) viac než 5 rokov s tým, že od decembra 2022, keď krajský súd preposlal žalovanému vyjadrenie sťažovateľky, je konajúci súd celkom nečinný,

t.j. ide o nečinnosť v rozsahu takmer 3 rokov a 6 mesiacov. Uvedené nemožno považovať za ústavne akceptovateľný stav.

22. Pokiaľ ide o odkaz správneho súdu na veľké množstvo pridelených vecí novo vzniknutému správneému súdu, na nedostatok sudcov na správnom súde, ktorý možno vnímať ako obranu správneho súdu, ústavný súd uvedenú situáciu vníma a chápe, ale súčasne poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie je možné prenášať technicko-organizačné problémy štátnych orgánov na účastníkov konania, čo platí o to viac, ak to má za následok porušenie ich základných práv alebo slobôd. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezbavuje štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (IV. ÚS 97/04, IV. ÚS 136/03, IV. ÚS 35/06, II. ÚS 481/2017). Rovnako tak uviedol, že hoci nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03, II. ÚS 179/2013, II. ÚS 264/2013, II. ÚS 481/2017). Rovnaký záver vyplýva aj z judikatúry ESLP, v zmysle ktorej je na členských štátoch, aby organizovali svoje právne systémy takým spôsobom, aby zaručili rozhodnutie o veci v primeranej lehote, preto nadmerné pracovné zaťaženie nemožno vziať do úvahy (porov. Vocaturo proti Taliansku, rozhodnutie z 24. 5. 1991, séria A, č. 206-C, bod 17; Cappello proti Taliansku, rozhodnutie z 27. 2. 1992, séria A, č. 230-F, bod 17; sťažnosť vo veci Bieliński proti Poľsku, č. 48762/19, rozhodnutie z 21. 7. 2022, bod 46).

23. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postupom konajúceho súdu (správneho súdu, ktorého predchodcom bol krajský súd) v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

24. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, prikázal podľa čl. 127 ods. 2 ústavy správneému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov (bod 3 výroku tohto nálezu).

V.

Primerané finančné zadost'učinenie

25. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie ústavnej sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu namietaného porušenia (III. ÚS 189/2023).

26. Ústavný súd pri svojom rozhodovaní prihliadol na celkovú dĺžku konania pred správneým súdom, na obdobie celkovej nečinnosti, na neefektívny postup krajského súdu na začiatku napadnutého konania, ale aj na neprivilegovaný predmet konania sťažovateľky. Na uvedenom základe ústavný súd rozhodol, že sťažovateľke priznáva primerané finančné zadost'učinenie 500 eur, ktoré je jej správny súd povinný zaplatiť, a to v zmysle § 135 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

VI.

Trovy konania

27. Podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3, § 13 ods. 2 a § 16 ods. 3) vznikol sťažovateľke nárok na náhradu trov za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava právneho zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) v sume 1 014,41 eur vrátane 23 % DPH, keďže právna zástupkyňa je platiteľom dane z pridanej hodnoty.

28. Priznanú náhradu trov konania je správny súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky označenej v záhlaví tohto nálezu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2026

Peter Molnár
predseda senátu